

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันสื่อวิทยุโทรทัศน์ได้เข้ามามีบทบาทเกี่ยวข้องกับการค้าในชีวิตของคนไทยมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ด้วยคุณลักษณะพิเศษที่ได้รวมเอาสื่อวิทยุกระจายเสียง สื่อภาพยนตร์ หนังสือพิมพ์ เข้าไว้ด้วยกัน ทำให้การถ่ายทอดสาระความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และความเคลื่อนไหวของสังคมโลกเป็นไปอย่างกว้างขวางและรวดเร็ว

นอกจากการใช้ประโยชน์จากสาระที่ได้รับเพื่อประกอบการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตแล้ว สื่อวิทยุโทรทัศน์ได้นำเสนอความบันเทิงจากรายการหลายรูปแบบแก่ผู้ชม ยังให้เกิดความสุข ความพึงพอใจ ความผ่อนคลายและความอบอุ่นท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและทวีความสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้นของสังคมไทย

หนึ่งในรายการบันเทิงที่ได้ถือกำเนิดและดำเนินมาควบคู่กับวงการวิทยุโทรทัศน์ของไทยนับตั้งแต่ยุคแรกเริ่มของการก่อตั้งสถานีโทรทัศน์ช่อง 4 บางขุนพรหม ก็คือรายการละครโทรทัศน์แม้ว่าบางช่วงจะเสื่อมความนิยมลงไปบ้าง แต่ในขณะนี้ละครโทรทัศน์ไทยเป็นรายการสำคัญรายการหนึ่งที่แต่ละสถานีนำมาใช้ดึงผู้ชมให้มาชมรายการของสถานีตน และที่สำคัญคือชักนำให้ผู้ประกอบการธุรกิจการค้าได้หันมาให้การสนับสนุนรายได้แก่สถานีด้วยเช่นกัน ซึ่งปัจจุบันนี้อัตราค่าโฆษณาสูงถึง 180,000 บาทต่อนาที (สมศรี อรุณสวัสดิ์, 2536 : 66)

สำหรับกลุ่มผู้ชมนั้น ละครโทรทัศน์สามารถเป็นผลผลิตทางวัฒนธรรมที่ให้ความบันเทิงแก่มวลชนโดยทั่วไป (popular culture of entertainment) และสำหรับผู้อุปถัมภ์รายการแล้ว ละครโทรทัศน์สามารถเป็นสินค้าทางธุรกิจ (economic commodity) ที่ธุรกิจต่าง ๆ อาจจะยื่นมือมาเกี่ยวข้องและทำที่สุด สำหรับผู้สร้างละครบางกลุ่ม ละครโทรทัศน์ก็อาจจะมี

ความหมายเทียบเท่ากับงานศิลปะชิ้นหนึ่ง (กาญจนา แก้วเทพ : 2536:11)

ความสำคัญของละครนั้น จีรพร ทองเชื้อ (2522) อธิบายว่าความสำคัญระดับแรก ๆ คือต้องเป็นสิ่งที่น่าสนใจได้และให้ความสนุกสนาน เพลิดเพลิน ทั้งในแง่ภาพแสงและเสียง ไม่ใช่เพียงอรรถรสของภาษาอย่างเดี๋ยวดังเช่นงานวรรณกรรมอื่น ๆ และสาระสำคัญที่สุดของละครก็คือ "การกระทำ" (action) ถ้าปราศจาก"การกระทำ"ก็ไม่นับว่าเป็นละคร ส่วนโครงเรื่องของละครโทรทัศน์นั้น Cantor (1979) อธิบายว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างเชื่องช้าผ่านการนำเสนอในแต่ละตอน การกระทำส่วนใหญ่ที่เกิดขึ้น เป็นการกระทำด้วยบทสนทนาของตัวละคร จึงอาจเรียกละครโทรทัศน์ได้ว่า "วิทยุที่มีภาพ" และจากคำอธิบายความหมายใน Encyclopedia Britanica ให้ความหมายของละครโทรทัศน์ว่า เป็นการแสดงเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์และเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่มนุษย์ต้องมาเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์ไปตามสภาพแวดล้อมทางสังคม

ในแง่ของความบันเทิงแล้วละครโทรทัศน์ช่วยให้เกิดความเพลิดเพลิน ช่วยผ่อนคลายความตึงเครียด และสามารถให้ความบันเทิงได้กับคนทุกชั้นในสังคม ละครโทรทัศน์ไม่ได้เป็นเครื่องแบ่งแยกชนชั้นดังเช่นละครในสมัยก่อน คนจน คนมีการศึกษาน้อย สามารถจะดูได้เหมือนกับคนที่มั่งคั่งสถานภาพสูงในสังคม ถึงแม้ว่าลักษณะการเลือกดูและความบันเทิงที่ได้รับจะต่างระดับกันก็ตาม (Smithies 1971:34 อ้างใน เพาวิภา ภมรสติธย์ 2528:16)

De Fleur (1964:55) อธิบายว่า นอกจากละครโทรทัศน์จะให้ความบันเทิงเป็นหลักแล้ว ในลักษณะของอิทธิพลทางอ้อมละครโทรทัศน์ยังเป็นแหล่งความรู้ ซึ่งทำหน้าที่ในการขัดเกลาทางสังคม ซึ่งเป็นกระบวนการที่สอนให้รู้ถึงการปฏิบัติตัวในสังคม ละครโทรทัศน์จึงเป็นตัวแทน (socializing agent) ในการบอกสมาชิกในสังคมให้รู้ถึง เป้าหมาย ค่านิยม บทบาทและแบบอย่างของสังคมโดยวิธีทางอ้อม ผู้ชมละครโทรทัศน์จึงเรียนรู้สิ่งเหล่านี้ในลักษณะที่ไม่รู้ตัว

นอกจากวิทยุโทรทัศน์จะเป็นสื่อที่มีทั้งภาพ เสียง สีสมจริงแล้ว การขยายเครือข่ายเผยแพร่ไปกว้างไกลทุกจังหวัด และเพิ่มเวลาออกอากาศมากขึ้น จะช่วยให้อิทธิพลของ

สื่อโทรทัศน์ที่จะเสนอแนวคิด อุดมการณ์ต่าง ๆ เพื่อหล่อหลอม ตอกย้ำความรู้สึกนึกคิด และจิตใต้สำนึกให้แก่บุคคลต่าง ๆ ในสังคมทั้งทางตรงและทางอ้อมย่อมจะมีเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้แล้วแต่เนื้อหาของ"สาร" ที่จะส่งให้แก่ผู้รับ (นิสา ชูโต, 2534:40)

จากการสำรวจเกี่ยวกับสื่อสารมวลชน (วิทยุ-โทรทัศน์) ในปี 2532 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี พบว่าประชากรทั่วราชอาณาจักรดูโทรทัศน์เป็นประจำร้อยละ 80.4 ส่วนในเขตกรุงเทพมหานครนั้นดูเป็นประจำร้อยละ 91.2 ผู้ที่มีอายุระหว่าง 11-19 ปี ดูโทรทัศน์เป็นประจำสูงสุด รายการที่มีผู้ดูมากเป็นอันดับหนึ่งคือรายการข่าว รองลงมาคือรายการบันเทิงและผู้ชมในกรุงเทพมหานครมีความเห็นว่า การชมรายการโทรทัศน์มีประโยชน์สูงสุดต่อการเพิ่มความสนุกสนานเพลิดเพลิน และจากการสำรวจในปี พ.ศ. 2527 พบว่าร้อยละ 91.1 ของครัวเรือนทั่วประเทศดูละครโทรทัศน์หรือภาพยนตร์ชุดไทย ซึ่งสูงสุดรองจากรายการข่าวในประเทศและข่าวต่างประเทศ ส่วนการสำรวจการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์ของบริษัทดีมาร์ (ระวีวรรณ ประกอบผล :2535) พบว่าชาวกรุงเทพมหานครติดตามดูละครโทรทัศน์เป็นประจำ ร้อยละ 73 เป็นอันดับสองรองจากรายการข่าว

ปัจจุบันการนำเสนอละครโทรทัศน์นั้นมีจำนวนมากยิ่งขึ้น จากตารางออกอากาศรายการโทรทัศน์ประจำเดือนกันยายน 2535 ของนิตยสารทีวีพูล มีรายการโทรทัศน์ไทยเสนอทุกวันตลอดสัปดาห์รวม 40 เรื่อง สถานีโทรทัศน์สีช่อง 3 นำเสนอมากที่สุดรวม 16 เรื่อง ส่วนช่อง 7 นำเสนอ 11 เรื่อง ช่อง 5 นำเสนอ 6 เรื่อง ช่อง 9 นำเสนอ 6 เรื่อง ช่อง 11 นำเสนอ 1 เรื่อง โดยตารางออกอากาศเริ่มตั้งแต่วันที่ 6.00 น. จนปิดสถานี

นอกจากการนำเสนอเรื่องราวของละครทางสื่อวิทยุโทรทัศน์แล้ว ยังมีการนำเสนอเนื้อเรื่อง เรื่องย่อ เบื้องหลังการถ่ายทำการผลิตละครแต่ละเรื่อง ผ่านสื่อหนังสือพิมพ์และนิตยสารต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องทุกวัน แม้แต่บทวิจารณ์ คอลัมน์แนะนำละครก็มีเพิ่มมากขึ้นมิใช่เพียงในนิตยสารสตรีเท่านั้น ในวารสารรายสัปดาห์ที่เน้นเสนอเรื่อง เศรษฐกิจ การเมือง อาทิมติชนรายสัปดาห์ สยามรัฐรายสัปดาห์ แนวหน้ารายสัปดาห์ ต่างก็นำเสนอคอลัมน์เกี่ยวกับละครโทรทัศน์เป็นประจำ จึงเป็นสัญญาณแสดงให้เห็นว่าละครโทรทัศน์กำลังได้รับความนิยมและความสนใจจากสื่อมวลชนด้วยกันเอง และย่อมเป็นพลังสนับสนุนและดึงผู้ชมให้ทุ่มเทความ

สนใจในการติดตามละครโทรทัศน์อย่างต่อเนื่องและกว้างขวางมากยิ่งขึ้น ผนวกกับการโฆษณาประชาสัมพันธ์ทางสื่อต่าง ๆ ทำให้ข่าวสารเกี่ยวกับละครโทรทัศน์เข้าถึงผู้ชมกลุ่มต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว กว้างขวางมากกว่าที่เคยเป็นมาในอดีต

แม้ว่ากลุ่มผู้ชมเป้าหมายของผู้ผลิตละครโทรทัศน์จะเป็นกลุ่มสตรี ซึ่งเป็นกลุ่มที่ติดตามละครโทรทัศน์มาอย่างต่อเนื่องและหนาแน่น แต่ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงในกลุ่มผู้ชมอย่างเห็นได้ชัด (กาญจนา แก้วเทพ , 2535:14) ขนาดและขอบเขตของกลุ่มผู้ชมละครโทรทัศน์มิได้จำกัดอยู่เพียงภายในกลุ่มแม่บ้านเท่านั้น หากแต่ได้ขยายตัวครอบคลุมคนทุกกลุ่ม ทุกอาชีพ ทุกเพศ ทุกวัยและทุกระดับชั้นการศึกษา แม้แต่ในกลุ่มผู้ชายก็มีจำนวนไม่น้อย หรือบางกลุ่มอาจจะติดตามดูในฐานะแฟนประจำของละครโทรทัศน์ด้วย

ทั้งที่ละครโทรทัศน์ถูกมองว่ามีสภาพ "น้ำเน่า" มีพัฒนาการที่เชื่องช้า แต่กลุ่มผู้ชมระดับปัญญาชนก็หันมาชมละครโทรทัศน์มากขึ้น และถึงแม้ว่าปรากฏการณ์นี้อาจอธิบายสรุปได้ว่าเกิดจากการลดตัวลงมาของละครโทรทัศน์มากขึ้น หรืออาจเป็นเพราะละครโทรทัศน์ไทยได้พัฒนายกระดับตัวเองให้สูงขึ้นก็ตาม ก็ถือว่าการเปลี่ยนแปลงในกลุ่มผู้ชมละครโทรทัศน์ เป็นสิ่งที่อาจมองข้ามและละเลยความสนใจได้

การเปลี่ยนแปลงในกลุ่มผู้ชมนั้น อาจเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เนื้อหาละครโทรทัศน์ไทยเปลี่ยนแปลงให้มีความหลากหลายในแง่มุมต่าง ๆ ของชีวิตตัวละครและเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของผู้คนที่มีอาชีพ เพศ การศึกษา ที่แตกต่างกันมากกว่าการนำเสนอในอดีต ซึ่งนิสา ชูโต (2534) ได้อธิบายว่า ละครโทรทัศน์ของไทยมีพัฒนาการมาจากละครวิทยุ กลุ่มผู้สร้างและผู้อุปถัมภ์รายการมองกลุ่มเป้าหมายไปยังกลุ่มผู้หญิงโดยเฉพาะ และเนื่องจากความจริงว่าชีวิตครอบครัวของผู้หญิงก็คือ ครอบครัว ดังนั้นอุดมการณ์ต่าง ๆ ที่ละครโทรทัศน์สอดแทรกจึงเกี่ยวข้องกับชีวิตครอบครัวผู้หญิงเป็นหลัก แต่ภายในก็มีเนื้อหาของอุดมการณ์ทางสังคม การเมือง สอดแทรกอยู่ที่จะมองเห็นได้ว่า ความคิดนั้นคืออะไรเกี่ยวข้องกับภาระทำอะไรบางอย่าง

ในการผลิตรายการบันเทิงโดยเฉพาะรายการละครโทรทัศน์นั้น (รัชชพร เหล่าวนิชะ 2534 ,42-46) แม้จะมีเครื่องมือที่ทันสมัย มีบุคลากรที่มีคุณภาพ แต่ก็ยังคงอยู่ในวังวนของ

ความจำเจ ตั้งแต่ละครที่หยิบเอาเรื่องเก่าที่เคยประสบความสำเร็จมาจัดสร้างใหม่ โดยให้
 คาราที่กำลังร้อนในแต่ละครมาปรับบท เมื่อเปรียบเทียบในแต่ละช่วง ก็ยังตกย้ำความเห็นที่
 ว่าเทคนิคดีขึ้น วิธีการนำเสนอเปลี่ยนแต่เนื้อหาฮวงเวียนและข้าชาก เห็นได้ชัดจากละคร
 ที่ยังคงจับค่านิยมดั้งเดิมไว้อย่างเหนียวแน่น "แม่พี่ลูกสะใภ้" "การชิงรักหักสวาท" "แย่งผู้
 ชายผู้หญิง" "ความรักหาอาฆาต" "ความกตัญญูอย่างไม่มีที่สิ้นสุด" และนี่คือกระจกสะท้อนทัศน
 ของคนไทย ที่ยังยึดมั่นอยู่ในเรื่องเหล่านี้ และความเคยชินกับค่านิยมที่คงที่ของคนไทยนี้เอง
 ที่เป็นตัวแปรสำคัญ ก่อให้เกิดการหยุดนิ่งในวงการละครโทรทัศน์ไทย

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบรายการบันเทิงทางโทรทัศน์แล้ว โดยสรุปรายการซึ่งเสนอ
 ความบันเทิงทางโทรทัศน์ที่ได้สาระมากที่สุดคือ ละคร เพราะถึงอย่างไรแต่ละเรื่องก็มีแก่น
 ต่างกันไป คนดูสามารถเลือกเสพได้ตามความนิยมของตนเอง ซึ่งสาระและความคิดต่าง ๆ
 จะแฝงเข้ามาในเนื้อเรื่อง โดยแอบแฝงภายใต้เสื้อของความสนุกสนาน การนำไปปรับใช้ได้
 มากน้อยเพียงใด เป็นเรื่องของความสามารถของผู้ชมเอง

การนำเสนอละครโทรทัศน์นั้นเป็นที่วิพากษ์วิจารณ์กันอย่างกว้างขวาง อาทิ ความ
 รุนแรงหรือค่านิยมที่ไม่เหมาะสมกับเยาวชน ซึ่งอาจจะนำไปเป็นแบบอย่าง หรือนำไปใช้ใน
 ทางผิด ๆ การสะท้อนภาพที่แท้จริงให้สังคมได้ประจักษ์ การทำหน้าที่ถ่ายทอดวัฒนธรรมของ
 ชาติสู่มวลชน เห็นได้ว่าบทบาทต่อสังคมของละครโทรทัศน์มีหลากหลายมิติมุมมอง

ในขณะที่ผู้ชมกำลังติดตามรับชมละครเรื่องต่าง ๆ แต่ละครั้งนั้น ละครโทรทัศน์ก็แสดง
 บทบาททำหน้าที่นำเสนออุดมการณ์ต่าง ๆ ที่แทรกมาพร้อมกับความบันเทิง ซึ่งกาญจนา แก้ว-
 เทพ (2534) ได้อธิบายว่าอุดมการณ์ที่นำเสนอในละครโทรทัศน์นั้น แยกเป็น อุดมการณ์ด้าน
 ความรุนแรง, ความรักชาติ, การเมือง, เพศ, ไซยศาสตร์ ในฐานะที่สื่อโทรทัศน์ถูกมองว่าเป็น
 สื่อเพื่อความบันเทิง รายการส่วนมากก็มีรูปแบบและวัตถุประสงค์เพื่อความบันเทิง การนำ
 เสนออุดมการณ์ค่านิยมต่าง ๆ ในละครโทรทัศน์จึงสามารถถ่ายทอดได้อย่างแยบยล ผู้รับชมรับ
 รู้อุดมการณ์เหล่านั้นอย่างไร้สติคิดว่าถูกยึดเหนี่ยวให้รับ การรับชมละครโทรทัศน์นั้นผู้ชมมีจุดมุ่ง
 หมายต่าง ๆ กัน เช่น เพื่อหลีกเลี่ยงจากความซ้ำซากจำเจที่ดำเนินอยู่ มีลักษณะเป็น Escapist
 หรืออาจรับชมเพื่อชดเชยสิ่งที่ขาดหายไปหรือไม่สามารถแสวงหาได้ในชีวิตจริงของตนเอง

ในประวัติศาสตร์ของพัฒนาการสื่อสารมวลชน Cantor และ Pingree (1986) ได้อธิบายว่า ละครโทรทัศน์แทบมิได้รับการพิจารณาว่าเป็นส่วนหนึ่งของสื่อมวลชนเลย อาจมีเขียนถึงบ้างหนึ่งหรือสองย่อหน้า อาทิ ผลงานศึกษาเกี่ยวกับการกระจายเสียงวิทยุโทรทัศน์ และการสื่อสารมวลชนของ George Comstock และคณะ (1978) Elibu Katz (1977) รวมถึงหนังสือวิชาการที่มีการใช้อย่างกว้างขวางในหมู่นักศึกษาสื่อสารมวลชนของ Melvil De Fleur และ Sandra-Rokeach (1982) หรือแม้กระทั่งผลงานเขียนของนักประวัติศาสตร์การกระจายเสียง เช่น Erik Barnouw (1966, 1968, 1970) ได้เขียนถึงละครโทรทัศน์เพียงหนึ่งย่อหน้าเท่านั้น

Miyazaki (1981) ได้สรุปไว้ว่า การศึกษาเกี่ยวกับละครวิทยุของ Herzog (1944) เป็นงานศึกษาชิ้นแรก ๆ ที่ศึกษาละครทางสื่อมวลชน ต่อมาเป็นการศึกษาของ Warner และ Henry (1948) ส่วนละครโทรทัศน์นั้น การศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาของละครของ Katzman (1972) นับเป็นผลงานในยุคเริ่มต้นของการหันมามองละครโทรทัศน์ และจากการศึกษาของ Cantor (1979) พบว่า Katzman (1972) และ Goldsen (1977) ได้ตั้งข้อสังเกตว่า แม้ละครโทรทัศน์จะเป็นส่วนที่มีความสำคัญของรายการโทรทัศน์ แต่ไม่มีการพิจารณา ศึกษาวิเคราะห์อย่างจริงจังสัมพันธ์กับความสำคัญที่มีเลย ความละเอียดกล่าวทั้ง Kinzer (1977) และ Downing (1974) อธิบายว่า เป็นเพราะละครโทรทัศน์มุ่งเน้นเฉพาะกลุ่มแม่บ้านเท่านั้นและไม่ได้รับความสนใจจากนักวิจารณ์และผู้ที่อยู่ในวงการบันเทิงมากพอ สำหรับประเทศไทยมีการศึกษาเรื่องละครโทรทัศน์ในเชิงวิชาการน้อยมาก เมื่อเปรียบเทียบกับบทบาทและปริมาณของละครโทรทัศน์ไทยในขณะนี้

จากการศึกษาที่ผ่านมาเกี่ยวกับสื่อโทรทัศน์นั้น มักเน้นศึกษาในประเด็นของบทบาทและอิทธิพลที่สื่อมีต่อผู้ชม หรือศึกษากระบวนการวิวัฒนาการในการผลิตรายการในการผลิตรายการเป็นสำคัญ ซึ่งเป็นการศึกษาที่ไม่ได้ให้ความสำคัญกับผู้ชมในฐานะองค์ประกอบหลักของการสื่อสาร ที่มีบทบาทเป็นผู้กำหนดหรือกระทำการสื่อสาร มิติการศึกษาที่น่าสนใจคือศึกษาในมุมกลับกันว่าผู้ชมทำอะไรกับสื่อมวลชนบ้าง และปัจจัยใดบ้างที่เกี่ยวข้องกับการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ อนึ่ง ในการศึกษาวิเคราะห์กลุ่มผู้ชมละครโทรทัศน์นั้น กลุ่มนักศึกษาระดับปริญญาตรี แทบไม่ได้รับการพิจารณาศึกษาเลย แม้ว่าปัจจุบันจะมีนักศึกษาระดับนี้เป็นจำนวนมากทั่วประเทศ

ในอนาคตผู้ชมกลุ่มนี้จะเติบโตพัฒนาขึ้นเป็นผู้ใหญ่ ทำหน้าที่ดำเนินกิจกรรมและประกอบอาชีพในส่วนต่าง ๆ ของสังคมไทย ในขณะที่เด็วกันความรู้ ความคิด สติปัญญา บุคลิกภาพ จริยธรรมและคุณธรรมของนักศึกษาจะเป็นสิ่งที่มีบทบาทสำคัญยิ่งในการกำกับและชี้นำสังคมไทย ในอนาคต ช่วงเวลาที่ศึกษาอยู่ในสถาบันการศึกษาจึงเป็นช่วงของการแสวงหาค่านิยมและแนวคิดต่าง ๆ ทั้งจากการศึกษาในระบบและจากสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เช่น สื่อมวลชน โดยสื่อวิทยุ โทรทัศน์ซึ่งเป็นสิ่งแวดล้อมหนึ่งที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับชีวิต การเรียนรู้ของเขาซึ่งจะเป็นประเด็นที่มีอาจมองข้ามเพราะอาจมีความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์กับการพัฒนาตนเองของนักศึกษา โดยเฉพาะสิ่งที่นำเสนอในละครโทรทัศน์ซึ่งจำลองภาพชีวิตและสภาพสังคมไทยถ่ายทอดให้นักศึกษาได้ชมในลักษณะต่าง ๆ นั้น นักศึกษาได้รับหรือมองเห็นสาระประโยชน์ที่เป็นคุณต่อการพัฒนาชีวิตตนเองในด้านต่าง ๆ บ้างหรือไม่และในระดับใด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการรับชมละครโทรทัศน์ของนักศึกษา
2. เพื่อศึกษาถึงลักษณะทางประชากรของนักศึกษาที่แตกต่างกันกับการรับชมละครโทรทัศน์ไทยของนักศึกษา
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับชมละครโทรทัศน์ การรับรู้ถึงประโยชน์ในการนำไปใช้พัฒนาตนเองของนักศึกษา ด้านบุคลิกภาพ สติปัญญา และจริยธรรม

ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษารั้งนี้มุ่งเน้นศึกษาวิจัยกับนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน ซึ่งตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

สมมติฐานการวิจัย

1. นักศึกษาที่มีลักษณะทางประชากรที่แตกต่างกันรับชมรายการละครโทรทัศน์ต่างกัน
2. นักศึกษาที่มีลักษณะทางประชากรที่แตกต่างกันรับรู้ถึงประโยชน์ของละครโทรทัศน์ในการนำไปใช้พัฒนาตนเองต่างกัน
3. การรับชมรายการละครโทรทัศน์มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ถึงประโยชน์ของละครโทรทัศน์ในการนำไปใช้พัฒนาตนเอง

นิยามศัพท์

การรับชมละครโทรทัศน์ หมายถึง การรับชมละครโทรทัศน์ของไทยประเภทต่าง ๆ จากสื่อวิทยุโทรทัศน์ โดยวัดลักษณะของการดู ปริมาณของเรื่องที่ดู ระดับของการติดตามดู ระดับของความตั้งใจดู

ละครโทรทัศน์ หมายถึง รายการที่นำเสนอการแสดงเป็นเรื่องราว โดยใช้การแสดงการกระทำและบทสนทนาเป็นตัวดำเนินเรื่อง มีเนื้อหาหลายประเภท และนำเสนอทางสื่อวิทยุโทรทัศน์ ทั้งในรูปแบบต่อเนื่องหลายตอนจบหรือจบในตอน

ลักษณะทางประชากร หมายถึง เพศ สาขาวิชาที่เรียน ภูมิลำเนาเดิม อาชีพของบิดาอาชีพมารดา ระดับรายได้ของนักศึกษา

การรับรู้ หมายถึง การมองเห็น การเข้าใจความหมายและการให้ค่าความหมายนั้น

การพัฒนาตนเอง หมายถึง การนำข้อมูล ข่าวสาร แนวคิดหรือแบบอย่างพฤติกรรมที่ได้รับจากการรับชมละครโทรทัศน์ไปใช้ในการปรับปรุงบุคลิกภาพ สติปัญญา จริยธรรม ที่ประเมินแล้วว่ายังไม่มีลักษณะที่ดั่งามเหมาะสมเพียงพอ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลของการวิจัยจะเป็นแนวทางที่เป็นประโยชน์สำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนหรือกำหนดนโยบายการผลิต การจัดรายการสำหรับเยาวชน ได้ใช้พิจารณาประกอบการวางรูปแบบ กำหนดเนื้อหาของละครโทรทัศน์ให้เป็นประโยชน์เหมาะสมต่อการพัฒนาเยาวชน
2. ผลของการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเยาวชน ได้ใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผน นโยบาย และการผลิตสื่อสำหรับโครงการพัฒนาเยาวชน
3. เพื่อเป็นประโยชน์ในด้านการศึกษาและพัฒนาวิชาการในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ ตลอดจนเป็นแนวทางในการวิจัยของสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ต่อไป
4. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวิจัยกับกลุ่มเป้าหมายอื่น ๆ ต่อไป เช่นกลุ่มเด็กสตรี หรือประชาชนกลุ่มอาชีพและพื้นที่ต่าง ๆ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย